

OTEVÍRACÍ DOLOŽKA

Česko-německý fond budoucnosti, nadační fond (dále ČNFB) v souladu s § 3 odst. 2 partnerské smlouvy mezi ČNFB a německou nadací „Připomínka, odpovědnost a budoucnost“ vydává dne 22. 11. 2001, 6 týdnů před ukončením lhůty pro podání žádosti toto tiskové prohlášení:

„ČNFB vyhlásil v rámci informační kampaně v březnu tohoto roku možnost uplatnění tzv. otevírací doložky pro zohlednění dalších skupin obětí nacistické perzekuce (nuceně nasazení na území tzv. Protektorátu, v zemědělství, skrývání atd.). S blížícím se koncem lhůty k podávání žádostí (31.12. 2001) a v souladu se závazky vůči spolkové nadaci „Připomínka, odpovědnost a budoucnost“ zveřejňuje ČNFB nyní způsob, jakým bude tzv. otevírací doložka uplatňována v praxi. ČNFB zdůrazňuje, že zásadní pozornost bude věnovat doložení přímého individuálního postižení nacistickým režimem. Z tohoto důvodu přeskupil a upravil kategorie tzv. otevírací doložky. Její konečné znění využívá v maximální míře možností spolkového zákona o zřízení nadace z 2. srpna 2000 (BGBl. s. 1263 – 1269) a zohledňuje závazná doporučení spolkové nadace „Připomínka, odpovědnost a budoucnost“. V rámci tzv. otevírací doložky (podle § 11 odst. 1 věty 2) mohou být po doložení a přezkoumání individuální žádosti zohledněny tyto skupiny obětí:

1. Osoby, které byly ze svého domova deportovány do Německé říše v hranicích z roku 1937 nebo na území obsazené Německou říší a byly tam nuceny pracovat v zemědělské oblasti za zvláště tvrdých životních podmínek (Týká se i jiných deportovaných nuceně nasazených, které nezahrnuje §11 odst. 1 věta 1 č. 2 /např. osob nasazených do domácností/.)
2. Osoby, které byly nuceně nasazeny a nebyly přitom deportovány ze svého domova do Německé říše v hranicích z roku 1937 nebo na území obsazené Německou říší:
 - a. Osoby nasazené na nucené práce v rámci tzv. Protektorátu Čechy a Morava nebo okupovaného pohraničí, které byly umístěny v táborech (jedná se o tábory, které nebyly zařazeny do seznamu dle §12 odst. 1 německého zákona o zřízení nadace „Připomínka, odpovědnost a budoucnost“) nebo byly přinuceny pracovat mimo místo svého bydliště za obzvláště těžkých podmínek ohrožujících jejich život a zdraví. (Podmínkami ohrožujícími život a zdraví se rozumí zejména práce na stavbě zákopů, v organizacích typu Technische Nothilfe, Luftschutz, Organisation Todt, Ley apod. či v zařízeních na území speciálních německých vojenských prostorů v oblasti Hradištka, Sedlčanska, Vyškovska a Brd.)
 - b. Osoby slovanského původu z oblasti Těšínska, které se nepřihlásily k německé národnosti a byly nuceně nasazeny a podřízeny specifické diskriminaci a národnostní perzekuci (zpravidla polské národnosti).
 - c. Osoby, které byly nasazeny na nucené práce pro německé válečné účely a utrpěly přitom vážný úraz či jiné poškození s trvalými následky. (Zde mohou být zohledněny i osoby, které musely nucenou práci vykonávat i v místě svého bydliště.)
3. Oběti nacistického pronásledování a oběti jiného nacistického bezpráví, kterým byl upřen pohyb na svobodě. Upřením pohybu na svobodě se rozumí: internace ve vězení (na které se nevztahuje § 11 odst.1 věta1 č. 1), delší zadržení na policii nebo stálý policejní dohled (např. na základě nošení židovské hvězdy, z důvodu zabití či zadržení rodinného příslušníka, který byl pronásledován z politických, rasových, náboženských či světonázorových důvodů), skrývání se za nelidských podmínek, přemístění na místo přikázaného pobytu, internace nebo nucené umístění do dětského domova, sirotčince nebo srovnatelného zařízení a míst spojených s cíleným poněmčením.
4. Děti nuceně nasazených, které byly deportovány spolu s jedním ze svých rodičů nebo se v místě deportace narodily.

V rámci otevírací doložky **nemohou** být zohledněni žadatelé, kteří prokážou nacistickou perzekuci svého rodinného příslušníka, aniž by z doložených skutečností vyplývalo jejich **vlastní přímé** poškození nacistickým režimem ve smyslu výše zveřejněných kritérií. Osoby, které žádost o platbu z nadace „Připomínka, odpovědnost a budoucnost“ již podaly, ji mohou ve smyslu výše zveřejněných kritérií věrohodně doložit nezávisle na ukončení lhůty k podání žádosti.

Upozornění:

- I. Osoby odškodňované v rámci tzv. otevírací doložky mohou obdržet maximálně 5000 DM, avšak tato částka může být i podstatně snížena s ohledem na míru osobního utrpení a s ohledem na celkovou maximální sumu určenou pro oběti v ČR (423 mil. DM).
- II. Odškodnění v rámci tzv. otevírací doložky se nevztahuje na osoby, které mohou žádat o platby z rakouského Fondu smíření.
- III. V rámci výše uvedených kategorií budou odškodňováni rovněž antifašisté německé národnosti, žijící na území dnešní ČR.
- IV. V rámci výše uvedených kategorií budou odškodňovány rovněž osoby, které byly perzekvovány cizím státem za předpokladu, že k perzekuci daným státem došlo z německého podnětu Německem („deutsche Veranlassung“). Podle § 43 odst. 1 věty 2 č. 2 BEG (spolkový zákon o odškodnění) má pronásledovaný nárok na odškodnění za odepření svobody i tehdy, když bylo provedeno cizím státem. Předpokladem je, že tento stát byl k tomuto odepření svobody pohnut Německem. Konečný zákon o odškodnění byl rozšířen o dodatek, který stanoví 6. duben 1941 jako počátek období, ve kterém bylo odepření svobody z rasových důvodů provedené vládami Bulharska, Rumunska a Maďarska učiněno z německého popudu. Toto ustanovení nemá výlučný charakter a je možné ho vztáhnout i na jiné státy. 19.1.1966 rozhodl Spolkový soudní dvůr, že se jednání z německého popudu vztahuje i na protizidovská opatření učiněná od 18/23.3.1939 na Slovensku.“